

Yttrande av Ersta Sköndal Bräcke högskola över SOU 2017:10

Ny ordning för att främja god sed och hantera oredlighet i forskning

Ersta Sköndal Bräcke högskola *tillstyrker med de tillägg som framkommer nedan* betänkandets förslag till lag om prövning av oredlighet i forskning och förslag till förordning med instruktion för Oredlighetsnämnd samt förslagen till ändringar i högskolelagen (1992:1434), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), högskoleförordningen (1993:100) samt förordning (2007:1068) med instruktion för Centrala etikprövningsnämnden .

Ersta Sköndal Bräcke högskola *föreslår* att begreppet ”god forskningsed” definieras.

Ersta Sköndal Bräcke högskola *föreslår* att begreppet ”forskningsutförare” ersätts med begreppet ”forskningshuvudman”.

Ersta Sköndal Bräcke högskola vill dock framhålla följande:

Begrepp

Vad särskilt gäller förslag till lag om prövning av oredlighet i forskning noteras att författningsförslaget omfattar definitioner av begreppen *forskning*, *oredlighet i forskning* samt *forskningsutförare*. *Oredlighet i forskning* definieras som ”allvarliga avvikelser från god forskningsed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås uppsåtligt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning (2 §).

Begreppet ”god forskningsed” förekommer frekvent i förslag till lag om prövning av oredlighet i forskning (2, 5, 6, 8 §§) samt i förslaget om ändring i 1 kap. 16 § högskoleförordningen (1993:100) men definieras inte. Enligt Ersta Sköndal Bräcke högskola bör övervägas om inte även detta begrepp ska definieras. En sådan definition kunde underlätta gränsdragning mellan oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningsed. Därmed skulle forskningsutförares respektive den föreslagna nationella nämnden för prövning av oredlighet i forskning befogenheter tydliggöras och behovet av återlämnande av ärenden från den nationella nämnden till forskningsutföraren (6, 8 §§ förslag till lag om prövning av oredlighet i forskning) begränsas.

Begreppet ”forskningshuvudman” används i bl a lag (2004:460) om etikprövning av forskning som avser människor. Då detta begrepp är väletablerat föreslår Ersta Sköndal Bräcke högskola att det används i stället för begreppet forskningsutförare.

Anonyma anmälningar, okynnesanmälningar, anmälningar relaterade till arbetsmiljö

I betänkandet diskuteras utförligt de problem en anmälare av avvikelser från god forskningssed kan ställas inför.

Däremot reflekterar förslagen inte problem förknippade med, framförallt, anonyma anmälningar ur en anmäld forskares perspektiv. Sekretess gäller inte rörande dennes uppgifter. Här kan noteras att av de 26 beslut som för närvarande är publicerade på hemsidan för Centrala etikprövningsnämndens Expertgruppen för oredlighet i forskning så är åtminstone sex av anmälningar om oredlighet ett uttryck för brister i arbetsmiljö inklusive bristande rutiner rörande forskningsetik (jfr Dnr 0 15-2016 2016-12-02, Dnr 0 10-2016 2016-12-02, Dnr 07-2016 2017-03-09, Dnr O 6-2016 2016-06-27, Dnr O 3-2016 2016-05-25, Dnr O 2-2015 2015-06-17).

Tydliggörande av krav på forskare respektive forskningshuvudman/forskningsutförare

Ersta Sköndal Bräcke högskola välkomnar, i egenskap enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, de förtydligande av ansvaret för god forskningssed som åligger forskare respektive forskningshuvudman/forskningsutförare.

Remissvaret har expedierats av rektor Per Nilsson efter beredning av professor Johanna Schiratzki